

Het aanwijzend voornaamwoord

N°8

Het aanwijzend voornaamwoord

	de-woorden	het-woorden	meervoud
dichtbij (tijd en plaats)	deze	dit	deze
veraf of afwezig (tijd en plaats)	die	dat	die

Een aanwijzend voornaamwoord verwijst naar één of meer personen of dingen.

Er zijn drie soorten aanwijzende voornaamwoorden:

Aanwijzende voornaamwoorden die direct voor het zelfstandig naamwoord staan.

Deze aanwijzende voornaamwoorden staan direct voor hetgene waar ze naar verwijzen. Ze geven meer nadruk dan een lidwoord.

Voorbeeld:

Deze trui zit erg prettig.

Dat paard loopt erg hard.

Deze en *dit* gebruiken we voor dingen die dichtbij zijn en *die* en *dat* voor dingen die verder weg of afwezig zijn.

Voorbeeld:

Dit poesje hier is van mij en **dat** poesje daar is van hem.

Deze bril staat je beter dan **die** bril.

Als er geen duidelijk verschil is tussen dichtbij en verder weg, wordt meestal *die* of *dat* gebruikt.

Voorbeeld:

Die grap ken ik al.

Aanwijzende voornaamwoorden die naar iets verwijzen dat al eerder genoemd is.

Deze aanwijzende voornaamwoorden slaan terug op iets uit een vorige zin en geven meer nadruk dan een persoonlijk voornaamwoord (hij, zij, het, ze).

Voorbeeld:

Meneer de Bruyn koopt bruine schoenen.

Die passen goed bij zijn nieuwe kleren.

Hoe duur zijn die twee chocoladerepen?

Deze kost 1 euro 50 en **die** 2 euro.

Als er geen duidelijk verschil is tussen dichtbij en verder weg, dan wordt meestal *die* of *dat* (verder weg) gebruikt.

Voorbeeld:

Hoeveel kost het boek?

Dat kost 12 euro.

Aanwijzende voornaamwoorden die vooruit wijzen naar het onderwerp van de zin.

Deze aanwijzende voornaamwoorden worden in combinatie met een persoonsvorm van het werkwoord 'zijn' gebruikt.

de-woorden/het woorden		
enkelvoud	dichtbij	dit is
	veraf of afwezig	dat is

meervoud	dichtbij	dit zijn
	veraf of afwezig	dat zijn

Er is in dit geval geen verschil tussen de-woorden en het-woorden.

Voorbeeld:

Dit is een eend. (de-woord)

Dit is een huis. (het-woord)

Dat zijn eenden. (de-woord)

Dat zijn huizen. (het-woord)

© Telelangue - 2012